

VISIE

BLAD MET EEN MENING VOOR EEN WERELD IN BEWEGING

bpost
PE-PP1
BELGIË/NL-BELGIQUE

| AFGIFTEKANTOOR BRUSSEL X | JAARGANG 79 | PRO6000 | 11 | ANTWERPEN | 15 · 06 · 2023 | MAANDELIJKE UITGAVE | VOLGENDE NR 29.06.2023

VISIE ONDERZOCHT

Vlaamse zwembaden steeds schaarser -33% en duurder +64%

Zuster Jeanne Devos
en Paul Goossens
Oudstrijders tegen
ongelijkheid

Jonge mantelzorgers
1 op de 5 jongeren
zorgt voor een ziek
familielid

Hoe reis-
ziekte te
voorkomen?

Antwerpen
De Warme Wacht-
kamer als antwoord
op lange wachtlijsten

Koffie geeft zin

→ Foto Guy Puttemans

Uit mijn nieuwe thermos een kop koffie drinken, op mijn werk.' Dat is het antwoord van Celine Maghe (39) op de vraag 'Waar kijk je het meest naar uit op je eerste werkdag?' Een eenvoudig verlangen, als sluitstuk op een lang en moeizaam proces. Celine werd ziek in 2017. Ze was toen als buschauffeur aan de slag. Vorige week ging ze na 5,5 jaar opnieuw aan het werk, als onderhouds-medewerker op Antwerpse straten en pleinen.

Wie langdurig ziek is, wordt vandaag te vaak en onterecht gewantrouwd, ook

door politici. Alsof langdurig zieken zich bewust en comfortabel hebben genesteld in de hangmat van de sociale zekerheid, zonder ambitie om er ooit nog uit te komen. Want wie zou er nu opnieuw aan het werk gaan, als het ook zonder kan?

Heel veel mensen, laat dat duidelijk zijn. 'Ik zie elke dag mensen die me smeken om terug te mógen werken', zegt onze Terug naar werk-coördinator die Celine begeleidde. 'Mensen willen werken, maar niet elke job is nog haalbaar.' De terugkeer naar de werkvloer gebeurt niet in een vingerknip. Er is moed voor nodig,

tijd, de juiste begeleiding en begrip van de omgeving. Mijn droom is een fijne job voor iedereen: werkbaar werk, dat niet ziekmakend maar zingevend is. En die zin hoeft niet gelijk te staan met grootste ambitie of een steile klim op de carrièreladder. Ze kan evengoed schuilen in een welkome pauze met een goed kopje koffie. ■

Luc Van Gorp,
voorzitter CM

WELVAARTSVASTHEID

Uitkeringen en pensioenen stijgen

Op 1 juli verhogen dankzij aanhouden de druk van het ACV een hele reeks sociale uitkeringen boven op de indexatie. Bovendien werden ook diverse berekeningsplafonds aangepast. Om verlies aan koopkracht tegen te gaan, werd een stijging van de uitkering bedongen voor tijdelijk en volledig werklozen (ook voor wie SWT en brugpensioen opneemt), voor schoolverlaters en niet-toeleidbaren die hun inschakelingsuitkering verliezen.

Ook wie jeugd- of seniorvakantie opneemt, zich inzet als mantelzorg of onthaalouder is, kan op deze stijging rekenen, net als zieken en invaliden.

Daarenboven gaan de bijstandsuitkeringen omhoog: leefloon en IGO (voor

bejaarden) met 2 procent, en de inkomensvervangende tegemoetkoming (IVT) voor mensen met een handicap met 2,2 procent.

Het minimumpensioen stijgt met 2 procent. Dat is een verhoging met 32,74 euro bruto per maand voor een alleenstaande en 40,91 euro voor een gezinspensioen. Dat geldt ook voor oudere pensioenen boven het minimum die zijn ingegaan in 2018. Voor de pensioenen ingegaan vóór 2008 komt er 1,2 procent bij. Ook alleenstaande ouders die een uitkering thematisch verlof ontvangen of een vijfde tijdscrediet opnemen voor de zorg van een kind kunnen op 1,2 procent meer uitkering rekenen.

→ www.hetacv.be

AAN DE SLAG MET EEN HANDICAP OF NA ZIEKTE

Schat je nieuw inkomen in met Jobcalc

Mensen die na ziekte of met een handicap willen gaan werken, kunnen voortaan berekenen hoe hun financiële situatie er zal uitzien. Dat kan met de Jobcalc, een online rekentool van de federale overheid. De regels voor het combineren van een uitkering met een ander inkomen zijn zeer complex. Om op voorhand duidelijkheid te scheppen, toont Jobcalc bijvoorbeeld of je nog recht hebt op een (deel van de) uitke-

ring als je (opnieuw) gaat werken. Op die manier wil de federale overheid mensen stimuleren om een ziekte-uitkering of tegemoetkoming voor personen met een handicap te combineren met een baan. Onder meer dienstverleners van VDAB kunnen je helpen bij het invullen van de vragen op de tool. ■

→ www.socialsecurity.be

Redactieadres Visie, PB 20, 1031 Brussel - e-mail: info@visieredactie.be - Lezersbrieven lezers@visieredactie.be - Abonnementen www.visie.net/contact - Verantwoordelijke uitgever Liesbeth De Winter - Redactie Djonver Ariën, Simon Bellens, Nils De Neubourg, Dominic Zehnder, Lies Van der Auwera, Lieven Bax, Tinne Van Woensel, Rooni Theeboom, David Vanbellinghen, Sim Geerts, Sofie Buysse, Martine Creve - Hoofdredactie An-Sofie Bessemans, Wim Troch - Vormgeving Gevaert Graphics - Druk Coldset Printing Partners - Visie verschijnt maandelijks en is inbegrepen in het lidmaatschap van CM, ACV bouw - industrie & energie, ACV-CSC META, ACV-Transcom en ACV Voeding en Diensten - De beschrijving van de CM-diensten en -voordelen in deze publicatie heeft enkel een informatieve waarde. Bij twijfel of betwisting gelden enkel de statuten van het ziekenfonds. Meer info: www.cm.be/statuten -

Gaan zwemmen werd tot 64 procent duurder

Met de zomer in het land valt het nog meer op: in zowat de helft van de Vlaamse gemeenten vind je geen zwembad meer. En wie wel nog in de eigen gemeente terecht kan, betaalt tot 64 procent meer voor een frisse duik dan tien jaar geleden. Met grote impact op gezinnen en scholen tot gevolg.

– Tekst Djorven Ariën en Dominic Zehnder

Twintig jaar geleden telde Vlaanderen volgens Sport Vlaanderen nog meer dan 400 zwembaden. Tegenwoordig zijn dat er nog 288, ofwel bijna een derde minder. Dat cijfer omvat ook de zwembaden van scholen, zorginstellingen, privésauna's en fitnesscentra. Wanneer je alle (tijdelijk) gesloten zwembaden, apart getelde binnen- en buitenbaden, en zwembaden zoals die van privésauna's en hotels aftrekt, blijven er nog maar 165 adressen over waar je als particuliere zwemmer kunt plonzen.

'Heel wat zwembaden werden in de jaren 70 en 80 gebouwd. Door de strengere

wetgeving en veiligheidseisen van de jaren 90 zijn toen heel wat zwembaden gesloten. Het vraagt grote investeringen om een zwembad te renoveren. Heel wat gemeenten beslissen daarom ook nu nog om hun zwembad te sluiten', verklaart Sarah Denys van Sport Vlaanderen. 'De huidige daling heeft ook te maken met de kostprijs van de bouw, het onderhoud en de uitbating van de zwembaden, onder andere door de hoge energieprijzen. Ook het vinden van redders is de jongste jaren een probleem, al vertaalt zich dat vooral in het beperken van de openingstijden.'

Gezien het Belgische weer en het feit dat je op de zee na moeilijk een plek vindt

waar je gratis kunt en mag zwemmen, zijn de meeste Vlamingen aangewezen op een lokaal zwembad. Maar die vind je dus nog maar in ongeveer de helft van de Vlaamse gemeenten. Bovendien zijn de zwembaden niet evenredig verdeeld. Vooral Vlaams-Brabant, Limburg en delen van Oost-Vlaanderen zijn drooggelegd.

Zwembeurt meer dan helft duurder

Steden en gemeenten hanteerden in het verleden zeer democratische prijzen voor een zwembeurt, wat zwemmen tot een van de meest toegankelijke sporten maakte. In 2013 betaalde een 10-jarige inwoner van de gemeente nog gemiddeld 1,87 euro voor een zwembeurt, een 30-jarige 2,63 euro en een 65-jarige 2,06 euro, volgens het Lokaal Netwerk Sportbeleid. Omdat de recentste cijfers dateren van 2015, heeft Visie zelf de prijzen doorgelicht van alle 165 plekken waar je een losse zwembeurt kunt kopen (grote subtropische recreatiebaden op vakantiedomeinen daargelaten). Waar mogelijk kozen we enkel voor het baantjeszwemmen om de tarieven zo eerlijk mogelijk te vergelijken.

Daaruit blijkt dat de prijsstijging veruit hoger is dan de inflatie. Vandaag betaalt een 10-jarige namelijk gemiddeld 2,91 euro (+55 procent), een 30-jarige 3,98 euro (+51 procent) en een 65-jarige 3,38 euro (+64 procent) voor een losse zwembeurt aan inwonerstarief. Waar in 2015 nog iets minder dan de helft van alle zwembaden

Door strengere wetgeving en veiligheidseisen hebben heel wat gemeenten beslist om hun zwembad te sluiten.

– SARAH DENYS, SPORT VLAANDEREN

verschillende tarieven hanteerde voor inwoners en niet-inwoners, zijn dat er nu al twee op de drie. Wie dus geen zwembad in de eigen gemeente heeft, moet zich vaak niet alleen verder verplaatsen, maar betaalt bovendien een pak meer voor een zwembeurt, in sommige gevallen zelfs meer dan de helft extra.

Privébedrijven profiteren

De prijs lijkt vooral te worden opgedreven door de commerciële spelers die zich sinds 2003 in de markt werkten. De toegangsprijs in de private zwembaden ligt gemiddeld bijna dubbel zo hoog in alle leeftijdscategorieën als bij de publieke baden. De drie duurste binnenzwembaden zijn in handen van de commerciële uitbaters LAGO en Sportoase. Wie baantjes wil trekken in het LAGO-zwembad in Pelt betaalt maar liefst 12,5 euro, in het LAGO-zwembad in Lier ben je 9,80 euro armer en bij Sportoase Leuven 7,30 euro. Sportievelingen kunnen goedkopere tien- of twintigbeurtenkaarten kopen, maar zelfs daarmee ligt de prijs per beurt bij sommige zwembaden nog boven het Vlaamse gemiddelde.

Zowel LAGO als Sportoase maken gretig gebruik van de publiek-private samenwerkingen, waarbij de bouw van het zwembad in sommige gevallen door een privéspeler wordt uitgevoerd. In ruil ontvangt die een jaarlijkse dotatie van de gemeente voor de uitbating. Gemeenten zien hierdoor hun financieel risico en uitgaven slinken, maar de gebruikers betalen er de prijs voor. Bovendien hebben gemeenten nog maar weinig inspraak in de prijszetting. In Lier schroefde LAGO bijvoorbeeld eerder dit jaar het kansentarief voor mensen met een laag inkomen zwaar terug, zonder dat de stad daar iets tegen kon doen. En dat terwijl de stad Lier elk jaar een subsidie van bijna 1,4 miljoen euro betaalt voor de uitbating van het zwembad.

Schoolzwemmen in gevaar

Zowel het slinkende aantal zwembaden als de prijsstijgingen hebben hetzelfde effect: het schoolzwemmen verdwijnt. Netwerk Lokaal Sportbeleid klaagde dat recent samen met tientallen andere organisaties aan in een open brief. 'Minder en minder kinderen leren op die manier veilig zwemmen. Met een versterkend effect op sociale ongelijkheid. Waar de wekelijkse zwemles op school vroeger vanzelfsprekend was, kunnen zwembaden niet meer alle scholen voldoende laten zwemmen.'

De toegangsprijs in private zwembaden is bijna dubbel zo hoog als in de publieke baden.

Katelijne Montens uit Roeselare schreef haar oudste zoon daarom in voor groepslessen buiten de schooltijd. 'Uiteindelijk kreeg ik te horen dat hij privélessen moest nemen, omdat ze geen tijd hadden om het hem juist aan te leren. Twee jaar later staat hij nog steeds op de wachtlijst. Privélessen zijn duur: 20 euro per halfuur en je start met minimaal vijftien lessen. Daar moet je dan ook nog de toegang tot het zwembad bij rekenen. Het vraagt ook tijd van ouders of grootouders, bijvoorbeeld op een woensdag- of vrijdagmiddag, en dat is niet makkelijk als je fulltime werkt. De turnleraar geeft ook privélessen, maar bij hem kan ik pas terecht in april 2025. Vroeger leerde je zwemmen op school. Vandaag krijg je de raad om je kind als kleuter al in te schrijven voor privélessen zodat het daarmee kan starten in het eerste leerjaar.' ■

Zorg voor werknemers

Een historische stemming over 'ketenzorg' was het, de eerste juni in het Europees Parlement. De richtlijn over ketenzorg die het parlement goedkeurde (van de Belgische Europarlementsleden stemden enkel N-VA en Vlaams Belang tegen) kan bedrijven voortaan verplichten om verantwoordelijkheid op te nemen voor werknemersrechten en het milieu in heel hun toeleveringsketen. Deze Europese richtlijn kan tot aan de andere kant van de wereld impact hebben op de rechten van mensen.

Kan hebben. Want we zijn er nog niet. Nu beginnen de onderhandelingen om de richtlijn definitief uit te werken. Ik ben benieuwd naar wat de bedrijfslobby en haar bevriende politici nog uit hun mouw gaan schudden. 'Te complex om alles te controleren', wordt waarschijnlijk een van hun tegenargumenten. Maar een netwerk uitbouwen van identieke winkels waarin je overal ter wereld hetzelfde koopt, dat lukt wel. En ook voor een ingewikkelde exotische belastingconstructie meer of minder draait men vaak de hand niet om.

Veel spullen in onze winkel zijn gebaseerd op een te sterke uitbuiting van mens en milieu. Dat onhoudbaar zakenmodel komt alsmar meer onder druk. Het valt me trouwens op dat vanuit Europa wel meer initiatieven komen die positief zijn voor werknemers en voor het milieu. Een paar maanden geleden was er nog de stemming over de regels rond minimumloon. Er zijn de maatregelen in de strijd tegen de klimaatverandering. En nu de zorgplicht. Hopelijk inspireert deze positieve aanpak onze Belgische politici die nog maar eens de belastingen en de pensioenen gaan hervormen. Tip: kies voor werknemers, dat zijn erg veel kiezers. ■

Marc Leemans, Voorzitter ACV

Top 3 duurste binnenzwembaden

Inwonerstarief voor één losse zwembeurt voor een volwassene (juni 2023)

HET CIJFER

41

Slechts 41 procent van de zorgwerkers geeft aan dat ze consistent de zorg aan patiënten kunnen aanbieden die nodig is. De hoge werkdruk eist alsmaar meer zijn tol. Dat blijkt uit een bevraging van ACV Puls. Maar liefst drie op de vier zorgverleners ervaart een te hoge werkdruk, bijna de helft denkt aan stoppen. ■

ENQUÊTE

Digitalisering in de zorg

Een afspraak maken met je dokter, je aanmelden in het ziekenhuis, je voorschriften bekijken, je behandeling en bijwerkingen opvolgen via een app ... Steeds vaker wordt ervan uitgegaan dat je zelf dingen regelt met je computer, gsm of e-ID. Dat kan handig en eenvoudig zijn, maar soms helemaal niet. Kom op tegen Kanker houdt onder mensen met kanker of een andere ernstige aandoening een bevraging naar ervaringen met de digitalisering van de zorg. Je kunt deelnemen via de Kankerlijn op het gratis nummer 0800 35 445 (elke werkdag van 9 tot 12 en van 13 tot 17 uur) of online via komoptegenkanker.be. ■

UITZENDWERK

Check je betaalde feestdagen met de app

Werken als uitzendkracht brengt een hoop administratie met zich mee. ACV lanceerde daarom de gratis app Interim assistant. Houd je gewerkte dagen en uren bij in de ACV-CSC app (kies de optie: 'Ik werk als interim-mer') en houd zo in het oog hoe het zit met betaalde feestdagen, wanneer je je eindejaarspremie krijgt, en wanneer je recht hebt op loon als je ziek wordt. ■

~ hetacv.be/app

Ik heb van Gilles geleerd dat eerlijke spontaniteit belangrijk is. Het is zo'n grote troef, veel presentatoren kunnen er nog iets van leren.

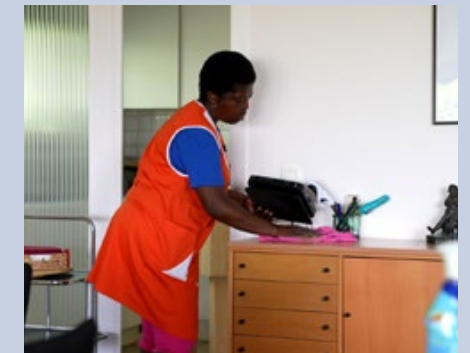
~ KOEN WAUTERS

over zijn *Alles voor de Spelen*-copresentator en oud-Special Olympiër Gilles Dupont, die autisme en een verstandelijke beperking heeft (TeVe-Blad).

DAG VAN DE SCHOONMAAK

'Verhoog de lonen van de schoonmakers'

'Ik werk al 18 jaar voltijds als poets-hulp. En mijn lijf is kapot. Wat wij doen is van groot belang voor de samenleving, toch krijgen we niet het respect dat we verdienen. Er moet nu iets veranderen, want dit houd ik geen tien jaar meer vol.' Poetshulp Rose (foto, 55) staat mee op de barricaden voor betere arbeidsvoorwaarden voor schoonmaakpersoneel. Op 20 juni zet ACV Voeding en Diensten poetshulpen in de schijnwerpers. Op de Dag van de Schoonmaak zullen er in heel België tal van acties plaatsvinden. Dat schoonmaken een zwaar, fysiek uitputtend beroep is, is een understatement. Bovendien behoren huishoudhulpen en schoonmaakpersoneel tot de drie minst betaalde groepen. 'Een herwaardering van de lonen zou een belangrijke stap zijn naar een betere waardering en zou het werk veel

aantrekkelijker maken. Er staan duizenden vacatures open in de schoonmaaksector', stelt Kris Vanautgaerden, nationaal secretaris bij ACV Voeding en Diensten. ■

Teken de petitie en ijver mee met de schoonmakers voor een loonsverhoging van 1 euro.

BEESTIG SPEUREN
Bokrijk

In openluchtmuseum Bokrijk kun je oude volksspelen ontdekken, schapen knuffelen en hout leren bewerken. Deze zomer kun je ook nog een beestige familiezoektocht doen. Werk goed samen om de puzzels en speuropdrachten op te lossen en vind zo de schat van Vlieg. Onderweg maak je kennis met de Bokrijkdieren en ontdek je hoe zij samenleefden en -werkten met de mens in de tijd van je overgrootouders. Nadien kun je je nog uitleven op de grote speeltuin, een ritje maken met de huifkar en natuurlijk gezellig picknicken in het groen.

In het Vlaams-Brabantse Ternat liggen maar liefst drie geheime prijzen verstopt. Bij de eerste zoektocht speur je in het Hertigembos. Je ontdekt ook de spiksplinternieuwe speelweide. Voorzie in stevige stapschoenen bij goed weer! Regent het? Kies dan de zoektocht in de bibliotheek. Die duurt een halfuurtje en is al geschikt voor speurders vanaf 5 jaar (met begeleiding). De derde schattenjacht brengt je naar de geboortebosgaard met het kersverse belevingspad. Hier hoort een heus opdrachtenboekje bij.

VAN BOS EN BIB
Drie schatten in Ternat

HONDERDEN KNUFFELS
Museum Texture

In Texture, het museum voor vlas en textiel in Kortrijk, kun je een schattenjacht voor baby's en peuters doen, en eentje voor kinderen vanaf 6 jaar. Voor de allerkleinsten is er een knuffelzacht belevingsparcours met honderden knuffeldieren. Kan een teddy met één oog ook goed knuffelen? Wat doen twee knuffelberen als ze elkaar ontmoeten? Iets oudere kinderen kunnen helpen om de laatste magische knuffeldieren te beschermen en slechterik de Zwarte Schaduw te verjagen. Museum Texture is volledig buggytoegankelijk. Je kunt bovendien gebruik maken van een luiertafel en microgolfoven voor het opwarmen van melk en papjes.

~ schattenvanvlieg.be

'Extreme rijkdom stopt voor niets of niemand'

Van mei '68 tot slavernij in India, auteur Paul Goossens en zuster Jeanne Devos boksten een leven lang op tegen de hebzucht van de allerrijksten. Maar hun strijd is nog niet gedaan. 'Ongelijkheid vernietigt de welvaartsstaat.'

→ Tekst **Simon Bellens** → Foto's **Maarten De Bouw**

Verkijk je niet op de uitspattingen van Elon Musk', waarschuwt auteur Paul Goossens. 'Ongelijkheid is veel meer dan de graaizucht van de allerrijksten. Het is een geheel van gewoontes, wetten, rechten, en geschiedenis. Een uitgewerkt systeem om de kloof tussen arm en rijk alsmat te vergroten.' In zijn zopas verschenen *De ongelijkheidsmachine* vertelt hij, gewapend met duizelingwekkend cijfermateriaal, de geschiedenis van het gelijkheidsideaal. Al te vaak bleef het bij mooie woorden.

Na de Tweede Wereldoorlog kenden welvaartsstaten een opflakking van sociaaleconomische gelijkheid, maar sinds de jaren tachtig stijgt de kloof tussen rijk en arm razendsnel. Zowel wereldwijd als in welvarende landen. In België bezit de rijkste tien procent nu 60 procent van het vermogen, bleek recent uit cijfers van de Nationale Bank. Wereldwijd heeft de rijkste één procent zo'n 45 procent van alle rijkdom in handen.

Jeanne Devos heeft haar leven lang ondervonden wat dat betekent in de praktijk. In 1963 vertrok ze als 28-jarige naar India. Ze zou er 53 jaar blijven om zich in te zetten voor het lot van huisarbeidsters. 'Zuivere slavernij', noemt ze wat ze aantrof. De National Domestic Workers Movement, de vakbond voor huisarbeidsters die ze oprichtte, telt vandaag meer dan twee miljoen leden. Het leverde haar onder meer een nominatie voor de Nobelprijs voor de Vrede op.

'Ongelijkheid betekent uitsluiting, dat begint al van bij de geboorte', zegt ze. 'Wij werkten met slachtoffers van kinderhandel en kinderarbeid, en wilden een kinderrechtenbeweging opstarten in

Mumbai. Eerst geloofde ik maar moeilijk dat de kinderen zouden durven opkomen voor hun recht om naar school te gaan. Ze waren het gewoon om in de huizen van de rijken te werken en daar mochten ze de boeken van de kinderen des huizes niet aanraken. Ze waren gekomen om te werken, niet om te leren. Dat was hen zo ingepeperd. Toch zeiden ze na een tijdje tegen me: 'Didi, ik mag ook naar school. Want wij zijn nu zoals alle kinderen.' Fantastisch.'

Ongelijkheid betekent uitsluiting.

→ ZUSTER JEANNE DEVOS

Tijdens jullie levensloop is de ongelijkheid sterk toegenomen. In 1980 had de rijkste één procent in Verenigde Staten 24 procent van de nationale rijkdom, in 2020 was dat bijna 40 procent.

GOOSSENS → 'Tegelijkertijd daalde het aandeel van de middenklasse. Er vindt dus een transfer plaats van arm naar rijk. Daar heb ik een slecht geweten over. Hoewel mijn generatie de ongelijkheid zag toenemen, konden we de gevolgen niet inschatten. Pas sinds enkele jaren zijn er goede cijfers beschikbaar over hoe groot de ongelijkheid werkelijk is.'

DEVOS → 'Als kind leer je al om de ongelijkheid in de samenleving te aanvaarden. Waar ik opgroeide, leefde een baron. Wij leerden braaf de barones gedag te zeggen. 'Flink', zei mijn vader, die wat tegendraads was. 'Maar dan moet je dat ook tegen de schoonmaakster zeggen.' Toen ik 's anderendaags in de klas goedemorgen zei tegen de schoonmaakster, vloog ik buiten omdat ik de les had gestoord.'

BIO

Jeanne Devos (88) is een zuster van de Missionarissen van het Onbevleete Hart van Maria in Heverlee. Ruim 50 jaar streed ze in India voor de gelijkwaardigheid van onder meer huisarbeidsters en straatkinderen.

Paul Goossens (80) is econoom en was als student de spreekbuis van de mei '68-protesten. Hij maakte carrière als journalist en was van 1978 tot 1991 hoofdredacteur van *De Morgen*. Nu schrijft hij voor *De Standaard*. Dit jaar verscheen bij uitgeverij EPO *De ongelijkheidsmachine*.

>> **Sommigen beweren dat niet ongelijkheid, maar enkel extreme armoede het probleem is. Die is volgens cijfers van de Wereldbank tussen 1990 en 2015 meer dan gehalveerd.**

GOOSSENS – 'Die cijfers hebben alleen oog voor wie moet overleven met minder dan 1,9 dollar per dag. Maar armoede is relatief. Je moet rekening houden met de realiteit van de samenleving waarin je leeft. Die teruggedrongen armoede is vooral het gevolg van de opkomst van China. Ze missen de realiteit elders in de wereld.'

DEVOS – 'Het strookt in ieder geval niet met mijn ervaring. De armoede die ik heb gezien is schrikbarend. Overigens neemt de armoede in België niet af, integendeel. Bovendien zit ongelijkheid veel dieper dan armoede. Het gaat evenzeer over huidskleur, geslacht ... het zit al in een naam. Onze huisarbeidsters werden aangesproken als 'mijn meid', als bezit. Ze wilden bij hun naam genoemd worden. Dat verandert meteen de verhouding. Ook in België leidt een naam met een migratieachtergrond vaak tot achterstelling.'

GOOSSENS – 'Er mogen best verschillen in rijkdom zijn. Maar eenmaal je extreme rijkdom hebt toegelaten in je samenleving, trekt zich een machine op gang die zich alles toe-eigent. Van het onderwijs en de gezondheidszorg tot het voetbal. Extreme ongelijkheid stopt voor niets of niemand.'

Wat is er nodig om komaf te maken met extreme ongelijkheid?

GOOSSENS – 'Ongelijkheidsmachines zijn allergisch aan tegenmacht, zoals vakbonden. Wie macht en rijkdom heeft, zal die niet spontaan delen. Als de ongelijkheid de afgelopen veertig jaar is toegenomen, dan is dat omdat de tegenmacht minder sterk staat.'

DEVOS – 'We hebben samenwerking en het maatschappelijke middenveld

bekijk de video

WIN

Visie mag 3 lezers verblijden met een exemplaar van Paul Goossens' *De ongelijkheidsmachine*. Stuur het antwoord op de vraag 'In welk land bracht zuster Jeanne Devos meer dan 50 jaar van haar leven door?' door naar lezers@visieredactie.be of naar Visieredactie, PB 20, 1031 Brussel. Vermeld je naam en adres.

nodig. In Vlaanderen zetten ongelooflijk veel organisaties en vrijwilligers zich in voor de samenleving. Maar soms ontbreekt het aan samenhang. Daar kan de vakbond volgens mij nog sterker voor opkomen.'

GOOSSENS – 'Mijn generatie heeft het laten afweten om het belang van dat middenveld te verdedigen. De vakbond was verouderd en bureaucratisch, luidde het. Maar in de Verenigde Staten loopt de groeiende kloof tussen rijk en arm gelijk met het dalende aantal vakbondsleden.'

Wie de ongelijkheid wil aanpakken, moet het hebben over herverdeling. Over belastingen.

GOOSSENS – 'Ik zou met het erfrecht beginnen. Draai boven een miljoen euro de duimschroeven aan. Anders saboteer je gelijke kansen en krijg je een nieuw soort aristocratie die van ouder op kind wordt voortgezet. In de periode waarin de gelijkheid wel toenam, waren er veel hogere en progressievere belastingtarieven voor bedrijven en voor de allerhoogste inkomens. Tot meer dan zeventig procent. Minister van Financiën Vincent Van Peteghem (cd&v) wil nu de lasten op arbeid aanpakken, maar de grote vermogens laat hij nog te sterk begaan.'

DEVOS – 'In India kunnen enkel mannen erven. Vrouwen krijgen een bruidsschat van hun ouders. Dat leidt tot heel wat drama's en uitbuiting, soms tot moorden of zelfmoorden. Nog een reden om het erfrecht te herdenken.' ■

Factcheck.

NIET WAAR

Het uitgebreid sociaal energietarief is niet meer nodig

500.000 huishoudens zien op 1 juli hun toegang tot het sociaal energietarief verdwijnen. Daardoor dreigt hun factuur tot 85 procent duurder te worden. Experts en armoedeorganisaties vrezen voor problemen.

Om de hoge energieprijzen het hoofd te bieden breidde de regering het sociaal tarief in februari 2021 uit naar bijna dubbel zoveel huishoudens als er tot dan toe aanspraak op konden maken. 'Vanuit sociaal oogpunt maakt de verbreding van de doelgroep van het sociaal energietarief echt een verschil voor de huishoudens in kwestie', zei ongelijkheidsexperte Josefine Vanhille van Centrum Sociaal Beleid Herman Deleeck eerder dit jaar in Visie. 'Waarom hebben zoveel mensen dat uitgebreide sociaal energietarief zo nodig? Omdat het beleid het meest tekortschiet in maatregelen om energie-efficiëntie toegankelijk te maken voor een veel breder publiek. Nochtans pak je daarmee de oorzaak van de problemen aan. Maar zolang een beleid gericht op kwetsbaardere doelgroepen uitblijft, is een uitgebreid sociaal energietarief noodzakelijk.'

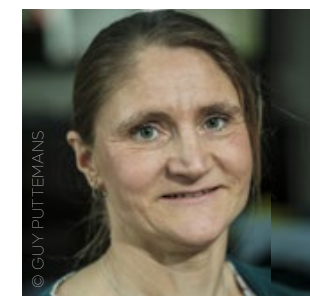
Hoewel experts voor het behoud van het uitgebreid sociaal tarief pleiten met flankerende maatregelen, besliste de regering om de tijdelijke steunmaatregel al te laten uitdoven. Zo schakelen 500.000 huishoudens vanaf 1 juli over op het goedkoopste tarief bij hun huidige leverancier. VRT NWS berekende dat dat een stijging van 55 tot 85 procent van hun energiefactuur inhoudt, afhankelijk van de leverancier. Wie bij de duurste leverancier klant is, betaalt daardoor zo'n 1.420 euro meer per jaar.

Heidi Degerickx van Netwerk tegen Armoede vreest voor verregaande gevolgen. 'Deze beslissing zal bepaalde gezinnen in de schulden duwen of de situatie nog erger maken. De gezinnen die van het sociaal tarief worden afgekoppeld zijn gezinnen met een inkomen op de armoedegrens of net erboven. Mensen in armoede zijn voornamelijk huurders. Zij

hebben niet de middelen om een woning te kopen en kunnen dus ook geen zonnepanelen plaatsen. Zij kunnen zich niet beschermen tegen de enorm schommellende prijzen op de markt.'

Daarom pleit ook nationaal secretaris van het ACV Bart Vannetelbosch voor het behoud van het uitgebreide sociaal tarief. 'Wij worden meer en meer geconfronteerd met mensen die heel de maand gaan werken, en op het einde van de maand geen geld over hebben om hun energiefactuur te betalen, of om eten te kopen. Wij willen dat de regering snel opnieuw werk maakt van zo'n uitgebreid sociaal energietarief, gebaseerd op het inkomen. Tot nu toe was het alles of niets zodra je een bepaalde inkomensgrens bereikte. Beter zou zijn om het geleidelijk af te bouwen als je iets meer verdient, om een inkomensval te vermijden.' ■

We vragen het aan.

Elise Rummens, preventie-arts bij CM

Hoe reisziekte te voorkomen?

De zomer staat voor de deur en zonnige temperaturen doen ons wegdromen van meer exotische oorden. Met een aantal handige tips kun je eventuele klachten van reisziekte sneller voorkomen.

Preventie-arts bij CM Elise Rummens: 'Zorg er allereerst voor dat je uitgerust aan je reis begint. Wie vermoeid aan een lange rit begint, is vatbaarder voor vervelende symptomen. Draag lichte kledij, want in een voertuig kan de temperatuur makkelijk oplopen, wat klachten kan veroorzaken.'

'Kies de juiste plaats in je voertuig. Wie snel misselijk wordt in een auto of bus, gaat best vooraan zitten. Op een boot zorg je er best voor dat je in het midden zit. In een vliegtuig is dat boven de vleugels. Kijk ook veel naar buiten, in de richting waarin je reist. Dat kan je klachten al verminderen. Je ogen sluiten of slapen kan ook helpen. Zorg er verder voor dat je rustig ademhaalt, hou eventueel een pakje kauwgom bij de hand.'

'Ook de juiste houding is belangrijk. Buig je hoofd best niet voorover, maar leun achterover op de hoofdsteen. Indien mogelijk, ga dan liggen. Een liggende houding veroorzaakt de minste klachten.'

'Eet tijdens een lange reis regelmatig tussendoortjes. Vertrek nooit met een lege of een overvolle maag. Drink ook voldoende water op voorhand.'

'Voor wie al deze tips niet baten, is er medicatie zoals een antihistaminicum. Raadpleeg je arts hiervoor', besluit dokter Rummens. ■

Stella (16):

'Ik wist niet dat ik een mantelzorg was. Voor mij is dit normaal'

Wie 'mantelzorg' zegt, denkt veelal aan ouderen of volwassenen. Maar dat heel wat jongeren en zelfs kinderen ook mantelzorg zijn, komt vaak als een verrassing. Voor de samenleving, voor de school, maar ook voor henzelf. 'Toen ik de beschrijving van een mantelzorg las, besepte ik dat dit over mij ging.'

→ Tekst Lies Van der Auwera

→ Foto Maarten De Bouw

Van een thema als mantelzorg verwacht je niet meteen dat middelbare scholieren er storm voor lopen. Toch hangt er een opgewonden sfeer vol verwachting bij de leerlingen van het Sint-Carolusinstituut in Sint-Niklaas: vanavond is het hún toonmoment. Een jaar lang stapte de school in een project met mantelzorgvereniging Samana, onder begeleiding van schoolcoach Pam. Een anonieme enquête bij leerlingen bracht aan het licht dat een op de vijf leerlingen aan een vorm van mantelzorg doet. Vervolgens schoten de tieners in actie met initiatieven als boekjes voor makkelijke recepten of een praatcafé op Instagram. Met al die acties slepen ze de ronkende titel 'mantelzorgvriendelijke school' in de wacht.

Drie jaar

Tussen de uitgedoste meisjes en jongens staan Stella (16) en haar mama. Stella's moeder werd zwaar ziek toen het meisje drie jaar oud was. Sindsdien neemt ze heel wat zorgtaken op zich. Van koken en poetsen tot boodschappen en de was doen. Voor Stella heeft het huishouden allang geen geheimen meer.

Stella vertelt: 'Als ik thuiskom van school, ben ik eerst bezig in het huishouden. Sinds twee maanden hebben we ook ondersteuning van Familiehulp, want mijn mama wou niet dat ik alles alleen moet doen.' Stella leeft op het ritme van haar mama, al benadrukt ze dat er ook best veel goede dagen zijn waarop haar mama en zijzelf rust hebben. 'Dit is prima voor mij, ik ben dit gewoon van kleinsaf.'

Maar hoe combineer je zo'n stevig zorgpakket met schoolwerk? 'Na de schooluren heb ik soms weinig tijd over om te studeren. Daarom let ik tijdens de lessen heel goed op, ik heb het geluk dat ik de leerstof goed onthoud. Zo verwerk ik

In de praktijk verandert er weinig, maar dat ik er nu een woord voor heb, vind ik wel cool.

→ STELLA

het meeste al op school zelf. Ik ben ook altijd op tijd en spijbel nooit, school is heel belangrijk voor mij.'

Voor Stella is dit altijd haar realiteit geweest. En daarbij stelde ze zich weinig of geen vragen. Haar naaste omgeving en beste vriendinnen kennen haar verhaal. Ook op school waren een aantal leerkrachten op de hoogte van haar situatie. Maar toch was een jaar lang intensief werken rond het thema mantelzorg een echte *eyeopener*: 'Het voorbije jaar heb ik beseft dat mijn thuissituatie best uitzonderlijk is. Het woord 'mantelzorg' kende ik al wel, maar tijdens dit project begon ik er meer over te lezen. Op dat moment zag ik: 'Dit gaat echt over mij. Dit ben ik.' Zo had ik mezelf nooit eerder bekeken. In het begin vond ik dat raar, want mijn situatie bleek *niet normaal*, terwijl ik dat zo niet ervaar. Voordien dacht ik er simpelweg niet over na. In de praktijk verandert er nu weinig, maar dat ik en anderen rond mij er nu een woord voor hebben, vind ik eigenlijk wel cool.'

Taboe

Jonge mantelzorgers zijn, volgens een ruime definitie, kinderen en jongeren die opgroeien bij een gezin met een langdurige ziekte of beperking. In het nieuwe Vlaamse mantelzorgplan 2022-2024 worden jonge mantelzorgers uitdrukkelijk vernoemd. Voordien leek die groep nagenoeg onbestaand. Of beter gezegd: ongezien.

Ilse Janssens, stafmedewerker mantelzorg Samana: 'Recent Vlaams onderzoek toont aan dat 21 procent van de Vlaamse jongeren in de leeftijdsgroep van 11 tot 18 jaar woont bij een persoon met een langdurige ziekte of beperking. Dat is een op de vijf jongeren, heel erg veel dus.'

Een misvatting is bovendien dat het enkel over medische aandoeningen gaat. In werkelijkheid zorgen ook heel wat kinderen voor een familielid met een alcohol- of drugsverslaving of met psychische problemen. Daar is het taboe nog groter. Kinderen schamen zich er vaak voor en verstoppen het voor de buitenwereld. 'Het taboe doorbreken en sensibiliseren, dat is het speerpunt van

de 'mantelzorgvriendelijke school'. Jonge mantelzorgers hoeven zich niet kenbaar te maken, maar hebben absoluut nood aan een begripvollere houding in hun omgeving, waaronder ook de school', aldus Janssens.

Spiegel

Els Laureys staat al 26 jaar voor de klas. Uit wat de leerkracht Frans in de loop van de jaren opving bij leerlingen of op een oudercontact had ze al het vermoeden dat mantelzorg bij kinderen lang onder de radar is gebleven. 'We hebben nu eindelijk woordenschat om te benoemen wat er speelt bij heel wat leerlingen. Kinderen die regelmatig thuis koken, broertjes of zusjes van en naar school brengen, van school wegblijven om te tolken, of andere zorgtaken opnemen: we weten nu dat dat mantelzorg is. Nu staan we er allemaal veel meer bij stil. De impact op leerlingen is immers enorm.'

Ik heb kinderen zien huilen omdat ze zich erkend voelden.

→ LEERKRACHT ELS LAUREYS

'Ik heb dit jaar kinderen zien huilen omdat ze zich erkend voelden, en anderen zaten stil met blinkende oogjes, nog te bang om ervoor uit te komen, maar gesteund door het besef dat we 'weten' dat ze bestaan. Vanbinnen verandert er iets bij die kinderen. Ze hebben een spiegel voorgehouden gekregen. Dat is een enorme stap vooruit.'

In het onderwijs kun je echt verandering in gang zetten, aldus Janssens: 'Scholen zijn een onmisbare schakel in dit verhaal. Vandaag zijn er over heel Vlaanderen 28 mantelzorgvriendelijke scholen. De weg is dus nog lang.'

Voor juf Els is de herkenning nog maar het begin: 'Nu kunnen we nadenken over concrete acties. Zo denk ik aan uitzonderingen voor huiswerk of toetsen in bepaalde gevallen, of een aanpassing in het schoolreglement. Dit is nog maar de (h)erkenning. We moeten hier nog veel verder in gaan.' ■

→ samana.be/mantelzorgvriendelijke-school

Terug in het zadel

Voor veel leerlingen zijn de examens volop bezig, maar niet voor Imani (17). Na pesterijen wegens haar auditieve handicap gaf ze de brui aan school. Met de hulp van de zorgcoördinator stapte ze in een time-outproject. Leerlingen die uitvallen krijgen individuele begeleiding en in overleg wordt gezocht naar een zinvolle tijdbesteding bij een vzw. Vrijwilliger Didier begeleidt Imani in de fietsherstelplaats zodat de druk wat van de ketel kan.

Imani had lage verwachtingen, maar zij en Didier kunnen het goed met elkaar vinden, en het werken met fietsen gaat Imani goed af. Vanaf september start ze met de opleiding fietsherstel bij Syntra. Ondertussen vond ze ook een nieuwe hobby: rijden met de koersfiets.

Foto Alex Vanhee

'Voor sommige mensen ben ik de enige gesprekspartner van de dag'

Achter haar kassa in de supermarkt ziet Carine heel de wereld passeren. Met haar 39 jaar ervaring ziet ze hoe mensen eten, leven en (be)sparen. 'Het belangrijkste is nog altijd de babbel.'

→ Tekst **Esther De Soomer** → Illustratie **Peter Goes**

Vandaag moet alles snel gaan, ook in de supermarkt. 'Mensen zijn gehaast, hebben minder geduld aan de kassa dan vroeger. Soms hangen ze aan de telefoon terwijl ik hun aankopen aan het afrekenen ben. Veel klanten springen snel binnen na het werk, of anderen meteen bij het openingsuur, nog voor ze hun kinderen naar school brengen. De supermarkt speelt in op hun levensstijl, bijvoorbeeld met een zelfscansysteem. Maar het gemoedelijke praatje aan de kassa valt daardoor wel weg. Dat vind ik best jammer.'

'Toch is lang niet iedereen mee met die digitale systemen. Zeker ouderen hebben het er moeilijk mee. En veel klanten komen wel nog graag een babbel slaan. Sommigen zie ik twee keer per dag. Het komt voor dat ik hun enige gesprekspartner van de dag ben.'

Sommige klanten checken of ze zeker niet boven hun budget gaan. Het gebeurt wel eens dat ze producten moeten terugleggen.

→ CAISSIÈRE CARINE

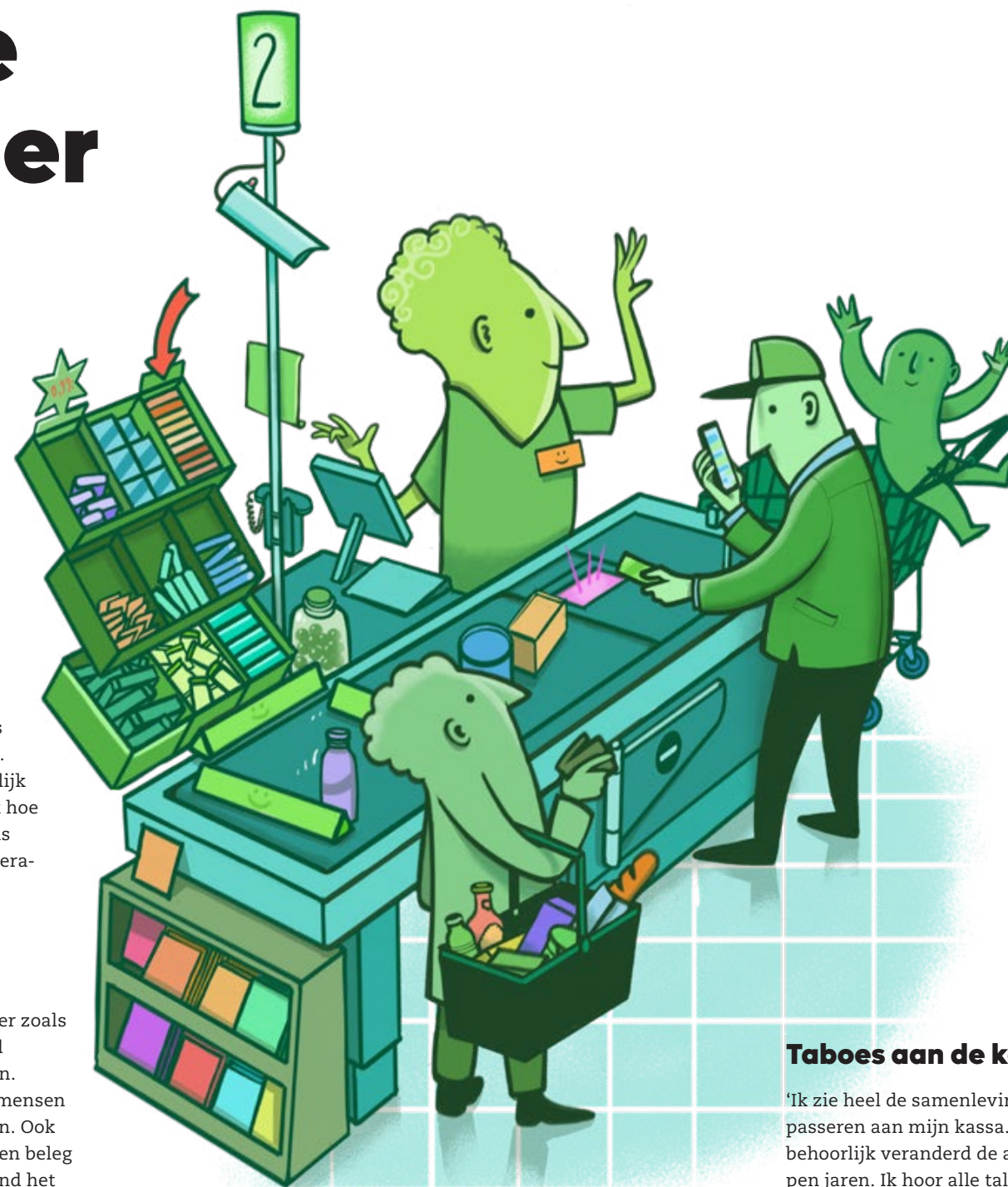
Er is veel eenzaamheid. Onlangs kwam een oudere dame die vaste klant is me een rouwprentje brengen. Haar man was onverwachts overleden. Ik weet dat ze het moeilijk heeft, af en toe vraag ik hoe het gaat. Soms heb je als kassierster een bijna therapeutische rol.'

Microgolfmaaltijden

'Mensen koken niet meer zoals vroeger. Ik verkoop veel kant-en-klaarmaaltijden. Jonge en minder jonge mensen slaan diepvriespizza's in. Ook koffiekoeken, pistolets en beleg doen het goed, zeker rond het middaguur. We krijgen bijvoorbeeld heel wat werkmannen over de vloer, die hun zelf gesmeerde broodjes gaan opeten in hun bestelwagen. En we verkopen ook veel voorverpakt eten. Oudere mensen koken wel nog vers. Soep bijvoorbeeld, zelfs in de zomer!'

Hoe vol mensen hun winkelkar laden? 'Dat is voor iedereen verschillend. Het komt wel bijna nooit meer voor dat

iemand spontaan een klant laat voorgaan die maar één product moet afrekenen. Klanten zijn toch wat minder hoffelijk geworden. En als ze met frustraties zitten, durven ze die aan de kassa te uiten. Soms beleefd, maar het gebeurt ook dat ze brutaal zijn. Ik probeer het altijd op te lossen met de glimlach.'

Vroeger zag je vooral vrouwen boodschappen doen, nu komen er minstens evenveel mannen.

→ CAISSIÈRE CARINE

een tijdschrift, dat ligt gewoon mee op de loopband.'

'Al schamen mensen zich wel soms als ze krap bij kas zitten. En dat gebeurt steeds vaker, zeker sinds de energiecrisis. Sommige klanten komen steevast om 18 uur, omdat er vanaf dan producten met korting worden verkocht. Ze kiezen ook sneller voor een goedkoper huismerk. Of ze houden aan de kassa het totaalbedrag goed in de gaten, zodat ze zeker niet boven hun budget gaan. Het gebeurt wel eens dat ze producten moeten terugleggen. Ik doe daar nooit moeilijk over. Het leven is voor iedereen duurder geworden. Ook voor supermarktpersoneel. Zelf kan ik met mijn lange staat van dienst niet klagen over mijn loon. Maar wie vandaag start, wordt in tijdelijke en halftijdse contracten gedwongen. Probeer dan maar eens een lening te krijgen of te gaan samenwonen met je partner. Ik heb al veel goede jonge werkkrachten zien vertrekken omdat ze geen uitzicht hadden op een stabiel contract.'

* Carine is een schuilnaam

Taboes aan de kassa

'Ik zie heel de samenleving passeren aan mijn kassa. Die is behoorlijk veranderd de afgelopen jaren. Ik hoor alle talen: Nederlands, Frans, maar ook Engels, Pools en Arabisch. Vroeger zag je vooral vrouwen boodschappen doen, nu komen er minstens evenveel mannen. En ja, die kopen ook gewoon schoonmaakproducten en maandverband. Gelukkig bestaan er geen taboe-aankopen meer. Ook het pakje condooms wordt niet meer weggemoffeld onder

TOMBOLA

In de prijzen met Samana

Zorgvereniging Samana organiseerde een nationale tombola ten voordele van mensen met een chronische ziekte. De trekking vond plaats onder toezicht van een gerechtsdeurwaarder op 9 juni.

De winnende **paarse** loten voor een Sodexocheque ter waarde van 1.250 euro zijn: Serie A 164446; B 171535; C 176412; D 156905; E 175158; F 219133; G 217785; H 215232; J 200503; K 143778; L 191255; M 210160; N 139408; P 222089; Q 173581. Voor een Sodexocheque van 250 euro: in alle series de nummers eindigend op 132052, 147771, 171825 en 224661. Voor een Sodexocheque van 125 euro: in alle series de nummers eindigend op 3457 en 7176. Voor een Sodexocheque van 50 euro: in alle series de nummers eindigend op 418, en voor een Sodexocheque van 25 euro: in alle series de nummers eindigend op 071, 365; 592 en 928.

De winnaars van een reis zijn **groene** loten in de serie N 017054, B 018326, H 014352, Q 015722 en J 035788. Winnen een Sodexocheque van 25 euro: in alle series van de **groene** loten het nummer eindigend op 357.

Winnaars moeten hun lot onder gesloten omslag, met vermelding van hun naam en adres op de rugzijde van het lot, verzenden naar Samana, dienst Tombola, Haachtsesteenweg 579, 1031 Brussel. Na controle worden de prijzen opgestuurd.

VACATURES

Het ACV zoekt

- Boekhouder – Schaarbeek

→ hetacv.be/jobs

CM zoekt

- Maatschappelijk werker – Halle-Vilvoorde-Asse – bepaalde duur
- Adviserend arts – Brussel-Leuven
- Netwerkcoördinator – Noord-Antwerpen of Rupelaar en Klein Brabant
- Onderhoudsmedewerker – Haren-Brussel-Mechelen

→ cm.be/jobs

Goed thuiszorgwinkel zoekt

- Financieel directeur

→ jobs.goed.be

Beweging.net zoekt

- Stadscoördinator Brussels
- Stafmedewerker maatschappelijke innovatie – regio Mechelen en Brugge

→ beweging.net/vacatures

Kompas Camping zoekt

- Operationeel manager – Westende en Nieuwpoort

→ kompascamping.be/vacatures

The Scabs-muzikant

Guy Swinnen

gevat
in 5
woorden

Dankbaarheid

'Ik leef al sinds mijn achttiende van en voor mijn muziek. Ik besef hoe uitzonderlijk dat is, zeker voor iemand die geen grote gitaarvirtuoos is. Daarom ben ik altijd vriendelijk als mensen me aanspreken, ook als ze op een ongelegen moment een selfie komen vragen. Die mensen zijn mijn publiek, dankzij hen doe ik wat ik graag doe. Ik ben dankbaar voor het leven zelf. Als we dood zijn, is het gedaan. Dus geniet ik intens van wat ik heb. Dat gaat niet over luxe. Het begin van de zomer, een verse tomaat met een beetje zout. Daarmee voel ik me gelukkig.'

Authentiek

'Toen de drummer van The Scabs het nummer *Demons* schreef, was ik mee met de melodie, maar de tekst wilde niet vlotten. Er kwam een tekstschrijver aan te pas en een producer die het arrangement helemaal omgooide. Ik heb dat nummer twee keer live gespeeld, maar ik voelde me een komediant. Het had niets meer met mij te maken. Ik probeer me een nummer altijd eigen te maken, ook als ik een cover speel.'

Natuur

'Ik heb lange tijd met een depressie geworsteld. Om uit die put te geraken moet je opnieuw op zoek gaan naar wie je bent en wat je leuk vindt. Wandelen in de natuur heeft me daarbij geholpen. Mijn dagelijkse wandelingen hebben mijn mentaal welzijn aangescherpt toen ik op een dieptepunt zat. Als jonge gast ging ik al ravotten op de Galgenberg bij Diest. Vandaag trek ik nog steeds de natuur in met mijn hond.'

Doorzetter

'Zonder mijn tomeloze ambitie waren The Scabs nooit zover geraakt. Alles moest wijken voor de muziek. Dat heeft soms tot spanningen geleid, ook in mijn relatie. Ik heb heel veel familiefeesten gemist. De muziek ging altijd voor. Dat ik zo'n doorzetter ben, heeft me ook geholpen in moeilijke periodes. Zo ben ik gestopt met drinken: vanuit een koppige boosheid op mezelf.'

Verbinding

'In de coronaperiode was ik bijzonder productief. Ik schreef vijftien nummers en ik speelde een paar livestreams. Maar ik miste het contact met het publiek. Verbinding is essentieel voor mij. Met de natuur, met mijn publiek, en met de mensen rondom mij. Daarom hecht ik zoveel belang aan vriendschap. Toen ik hoorde dat onze gitarist Willy Willy terminaal was, wist ik dat ik hem wilde steunen tot het einde. Hij is nog zo lang het kon blijven spelen. We hebben hem vanop het podium in zijn graf gedragen.'

ANTWERPEN

